

Lūcija Zeile priecājas, ka var būt noderīga

Lūcija priecājas gan par jaukiem cilvēkiem, gan par skaistiem ziediem.

Egita Terēze Jonāne

Preiliete Lūcija Zeile ir asistente jaunai sievietei ar invaliditāti. Asistenta darbs nav viegls, taču tas sniedz gandarījumu, ka vari būt noderīgs ar padomu, sarunu, klātbūtni, lūgšanu, teica Lūcija, "Vietējās Latgales Avīzes" aicināta pastāstīt par šo asistenta aicinājumu.

Kad paliec bez darba, Dievs piedāvā darbu

Lūcija atminējās, ka par asistentu kļuva brīdī, kad bija palikusi bez darba. Toreiz esot vēlreiz pārliecinājusies, ka Dievs tādā brīdī bieži vien piedāvā darbu, un ir ļoti svarīgi šo momentu nepalaist vējā.

Pabeigusi pirms septiņiem gadiem kursu, Lūcija kļuva par asistenti jaunai sievietei ar invaliditāti (vienojāmies, ka nesauksim viņu vārdā, dzīve viņai nav bijusi viegla), un, kā teica Lūcija, asistenta darbā laiks skrien, nevis velkas.

«**Esmu strādājusi par šuvēju sadzīves pakalpojumu kombinātā Priekuļos, tāpat 15 gadi aizsteigušies pārdevējas gaitās (pēdējā darba vieta bija veikals "Preilis" Preiļu centrā), tāpat biju kādu laiku arī sociālā aprūpētāja, un tas viss sniedza gandarījumu, jo strādāju ar cilvēkiem un priekš cilvēkiem. Asistenta darbs arī ir cieši saistīts ar cilvēkiem, tomēr gandarījumam klāt ir nākusi vēl lielāka pateicība Dievam, ka tu vari būt noderīgs,» atzina Lūcija.**

Sauc par mammu

Lūcija, cienot savas klientes privātumu, nestāstīja par grūtībām, ko kliente savā vēl ne tik garajā dzīvē ir piedzīvojusi. Mācāmies darbus un pienākumus, kas stiprina patstāvību, vienu vārdu sakot – mācāmies dzīvot, skaidroja Lūcija. Ikdienā tas izpaužas tā: Lūcija drīkst katru nedēļu piešķirt sievietei konkrētu summu no nelielās invaliditātes pensijas, bet sievietei par šo naudu pārķir pārtiku un citas preces mājai. Taču ir bijis tā, ka jau pirmdienā nauda iztērējas, un tad Lūcija pārrunā ar sievieti, kāpēc vispirms jāiegādājas pārtika, jo tā tobrīd ir svarīgāka, piemēram, par luksusa kleitu.

Lūcija pastāstīja: «Mana kliente pārķir arī nepieciešamo apģērbu, smaržas, ko vēlas. Neviens viņai to neliedz, bet, ja viņa veikalā ir viena pati, dažreiz nopērķ maza izmēra apģērbu vai ļoti dārgu. Ja ir čeks, tad varam precīzi aiznest uz veikalu un samainīt. Sieviete viena pati mēdz apmaldīties veikala cenās, tāpēc nauda iztērējas ātrāk, un tad ir jādomā, ko ēdīs līdz nākamajai pensijas saņemšanas dienai. Galvenais kritērijs, kāpēc viņa pārķir to vai citu preci, ir šis – es to gribu. Ja kāda manta nepatīk, tad viņa to izmetīs ārā vai atdos citiem, lai arī tā vēl ilgi varētu noderēt pašai, ierunāt kaut ko ir grūti. Tomēr dažreiz viņa aicina nākt uz veikalu arī mani, un tad es stāstu, ka kleita ir tāda pati kā zīmola iepakojumā, taču daudz lētāka, un ka pirksim tikai noderīgas lietas. Un beigu beigās mēs nopērķam tikpat kvalitatīvu preci, bet par lētāku cenu. Tajā brīdī sieviete visu saprot, taču paiet nedēļa, nauda atkal ātri pazūd, jo ir sapirķts kaut kas dārgs vai kaut kas lieks. Mēs katru dienu mācāmies vienu un to pašu, tāpēc ka sieviete aizmirst, ka to visu jau esam mācījušies. Paldies Dievam, viņai nav parādu, viņa katru mēnesi samaksā par dzīvokli un pusdienām, tās var paēst tepat Dienas centrā.»

«**Lai gan asistentam ir jāstrādā 30 stundas mēnesī, tomēr Lūcija ir pieejama 24 h un katru dienu, viņa atbild uz katru klientes zvanu un katru pamatotu lūgumu. Sieviete prasa padomu, kā veikt mājas soli, jautā, vai Lūcija nāks līdz uz veikalu. Sieviete uzticās Lūcijai, sauc viņu par mammu, lūdz aizvest pie dakteriem, bieži dalās ar sasāpējušo. Lūcija novērojusi, ka sievietei ir laba sirds, viņa ir dāsna, viņa žēlo citus, taču, izaugusi bērnunamā, viņa ļoti ietekmējas no apkārtējiem cilvēkiem, draugiem. Ikdienā tas izpaužas tā – piezvana draudzene, saka – dari vai nedari to, un sieviete paklusa, piemēram, atkal nopērķ ļoti dārgu kleitu. Ir tādas dienas, kad kliente redz un stāsta vienas vienīgas negācijas... Kā to visu uztver Lūcija? Lūcija tādos brīžos mudina runāt, pacietīgi uzklausa, cenšas atrast mierinājuma vārdus. Tas prasa laiku, pacietību... Lūcija ir lūgšanu cilvēks, zina – ja cilvēks lūdz Dievu, tad Dievs palīdz.**

«**Cilvēki ar invaliditāti ir Dieva mīļēti. Lai arī kāds būtu manas klientes garstāvoklis, dzīves veids, raksturs, saslimšana, es viņu pieņemu, palīdzu viņai. Viņa ir tāda pati kā es. Viņa ir cilvēks. Man ir jāprot "iekāpt tā cilvēka korpēs". Apzinos, ka viņai ir vajadzīga desmitkārt lielāka palīdzība nekā man. Tāpēc man nedrīkst būt slikts garstāvoklis, nosodoši vārdi vai skatiens. Viņa uzreiz sajūtīsies atstumta, nevajadzīga. Visi cilvēki grib būt mīļēti, tāpēc mums ir jādalās ar sirds siltumu,» uzsvēra Lūcija.**

Šogad janvārī viņa sāka strādāt arī par ģimenes asistentu Preiļu novada Labklājības pārvaldē. Lūcija ir apņēmusies daudz mācīties, lai labi pārvaldītu arī šos pienākumus, tāpat viņa ieguldīs to pieredzi, ko guvusi asistences cilvēkam ar invaliditāti darbā.

Ko var darīt labāk?

Lūcija novērojusi, ka mazās pensijas vai pabalsti cilvēkiem ar invaliditāti liedz ātrāk integrēties sabiedrībā, tāpat tas ietekmē dzīves kvalitāti. Tāpēc viņa rosina palielināt šo valsts atbalstu vismaz divas reizes. Ja cilvēks ar invaliditāti dzīvo grupu dzīvoklī (tos vairākas Latgales pašvaldības izveidojušas par Eiropas Savienības naudu), tad būtu vajadzīgs darbinieks, kas brīvdienās palīdzētu viņiem pagatavot ēst vai parunātos ar viņiem, atzina Lūcija. Un piebilst, ka bieži vien cilvēki, kuru skārušas slimības no bērnības vai kuri auguši bērnu namos, nav sagatavoti dzīvei. Viņi neprot gatavot; uzticās cilvēkiem, un atrodas tādi, kas šo viņu uzticību izmanto; neorientējas, cik kas maksā; neprot sarunāties ar mediķiem utt. Šos cilvēkus skārušas dažādas psiholoģiskas likstas, tāpēc ļoti palīdzētu grupu terapijas, radošās, sporta u. c. nodarbības.

Runājot par asistentu vajadzībām, Lūcija pieļauj, ka cilvēki neuzņemas šo darbu ne tikai zemās samaksas dēļ, bet arī tūri cilvēciski – tā ir liela psiholoģiskā slodze un liela atbildība. Lai apmācītu asistentus, nepietiek ar teoriju, cilvēks uzreiz jāiesaista šādu Dienas aprūpes centru darbā, tas ļauj saprast, vai viņam šis darbs der vai varbūt tomēr jādara kaut kas pavisam cits.

Rokdarbnieces radošums

Lūcijai ir arī šuvējas izglītība, un tas palīdz uzturēt radošumu arī šodien. Viņa ar to bieži dalās, iesaistoties Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas aprūpes centra radošajās nodarbībās.

«**Dienas aprūpes centra vadītāja Liene Gžibovska atzina "Vietējai Latgales Avīzei", ka klienti Lūcijas nodarbībās gan iemācās dažādus rokdarbus, gan sasmēļas Lūcijai sirsniņu. Lūcija pati atzīst, ka Dienas centrā sajūtas kā mājās, kur katrs cilvēks lutina ar sirsniņu un smaidu.**

«Dienas centrā tie lielākoties ir nelieli darbiņi, ko mācāmies darīt. No audumu atgriezumiem esam šuvuši adatu maisiņus, veidojuši pat nelielas gleznas. Mums ir tapis arī pārvalks kā audumu mozaīka. Katrs klients uzšūva sev priekšautu un lakatu, kas noder virtuvē. Viņi prot visu – piešūt pogu, uzlikt ielāpu, sašuj arī kaut ko lielāku, piemēram, krēslu spilvenu vai mīkstu rotaļlietu utt.» pastāstīja Lūcija.

Šūšanas darbnīca Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas aprūpes centrā

Top pārvalks-mozaīka Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas aprūpes centrā

Lūcija atelpas braucienā ar kuģi

Patīk būt cilvēkos,

teica Lūcija, komentējot vaicājumu, kā pārvar grūtības, ar kurām nākas saskarties asistenta ikdienā. Tāpat palīdz rīta dievkalpojumi Preiļu katoļu baznīcā, dziedāšana bērēs, mazbērnu lutināšana un rokdarbi. Cilvēks, kurš ir ceļā uz mūžību, ir jāpavada ar dziesmu un lūgšanu, tāpēc Lūcija jūtas pateicīga, ka Dievs ir devis arī šo kalpošanu tuvākajam. Savukārt būšana kopā ar mazbērniem neļauj novecot, visiem kopā patīk rosināt virtuvē, un, kad mazbērni teic: «Oma, šodien cepsim...», tad omītei ir jāklausa. Tikmēr par rokdarbiem parunājāmies jau iepriekš, tāpēc jāatzīst, ka Lūcijai tie padodas labi.

Atvadoties Lūcija teica, ka kliente bieži uzraksta tālrunī īsziņu «Paldies, ka palīdzēji man», un arī Lūcija pati ir pateicīga Dievam par šo aicinājumu. «Lai mēs biežāk pateicamies, tad sajūtīsimies vajadzīgi un laimīgi,» novēlēja Lūcija un steidzās mājup, lai ar mazbērniem rosinātu virtuvē.

UZZIŅAI

* Asistenta pakalpojuma mērķis ir sniegt atbalstu personai ar invaliditāti (pilngadīgai personai un bērnam ar invaliditāti) tādu darbību veikšanai ārpus mājokļa, kuras persona funkcionēšanas ierobežojumu dēļ nevar veikt patstāvīgi, kā arī veicināt personu ar invaliditāti mobilitāti un iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē, kā arī lai atslogotu personu ar invaliditāti ģimenes locekļus.

* Šogad asistenta un pavadona atlīdzība ir palielināta no 5,42 uz 5,72 eiro par vienu stundu. ▣

(Avots – Labklājības ministrija)

Lūcijas Zeiles un Lienas Gžibovskas foto

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Lūcija Zeile priecājas, ka var būt noderīga» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds